

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

memo

Proportionaliteitstoets gegevenslevering onderzoek
Deloitte

Beste collega,

In het debat rond de ontwikkelingen van het coronavirus d.d. 3 juni 2021 heeft de minister voor Medische Zorg en Sport een extern onderzoek aangekondigd naar de inkoop van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM). Het externe onderzoek is gegund aan Deloitte en wordt uitgevoerd door de forensische tak van Deloitte.

Voor de uitvoering van het onderzoek heeft Deloitte de relevante gegevens nodig. In voorbereidende gesprekken is onderscheid te maken in vijf gegevensbronnen:

1. Afdeling netwerkschijf en project netwerkschijf (G-schijf, O-schijf en P-schijf bij VWS-Kern)
2. Samenwerkingsruimten (Intern en Extern)
3. Marjolein
4. E-mailboxen van medewerkers
5. Persoonlijke Netwerkschijf (H-schijf bij VWS-Kern)
6. Gegevens van mobiele telefoons
7. 3F (financiële systeem)

In de reeds gevoerde gesprekken is besproken dat deze gegevensbronnen meer gegevens bevatten dan noodzakelijk zijn voor het onderzoek, waaronder gerubriceerde documenten met verschillende niveaus van rubricering. Deze bronnen bevatten bovendien persoonsgegevens waarvan het zeer waarschijnlijk is dat in deze bronnen ook bijzondere persoonsgegevens zijn opgenomen. Van belang is om een rechtmatigheid en proportionaliteitstoets uit te voeren op de uit te leveren gegevens uit de gevraagde bronnen.

Om persoonsgegevens te mogen verwerken is een grondslag nodig. De gegevens die VWS onder zich heeft voor de verschillende onderwerpen vallen onder de grondslag voor de specifieke uitvoering van die taak. Een dergelijk onafhankelijk onderzoek door een extern partij is geen standaard onderdeel van de uitvoering van de taak waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt. Wel is het zo dat de minister conform artikel 68 Grondwet kortgezegd verplicht is inlichten te geven aan de afzonderlijke of verenigde Kamers indien een van de Kamers daarom vraagt. Voor zover de verwerking van persoonsgegevens verder gaat dan de reeds geldende grondslag toestaat, is voor het verdere voor wat betreft dit onderzoek het uitvoeren van een wettelijk plicht van de verwerkingsverantwoordelijke (artikel 6, eerste lid, sub e van de AVG) van toepassing.

5.1.2e

Directie Informatiebeleid /
CIO

5.1.2e

Bezoekadres:

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

T 5.1.2e
F

www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

5.1.2e

5.1.2e

M 5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl

Datum

26 augustus 2021

Aantal pagina's

5

5.1.2e

Directie Informatiebeleid /
CIO

5.1.2e

Datum

26 augustus 2021

Bovenstaande uiteenzetting richt zich enkel op de grondslag van VWS voor het verzamelen en overdragen van gegevens aan Deloitte. Het onafhankelijke onderzoek brengt met zich mee dat Deloitte zelfstandig verwerkingsverantwoordelijk is voor de gegevens die zij verwerken in het kader van het uitvoeren van het onderzoek. Het is aan Deloitte om de grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens vast te stellen. Het ligt voor de hand dat artikel 6, eerste lid, onder b van de AVG (noodzakelijk voor de uitvoering van de overeenkomst) als grondslag wordt aangemerkt. Ik merk hierbij op dat de grondslag 'noodzakelijk voor de uitvoering van de overeenkomst' opgenomen is in artikel 6 van de AVG die de algemene grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens biedt, maar niet voorkomt als grondslag in artikel 9 van de AVG dat ziet op het doorbreken van het verwerkingsverbod voor bijzondere persoonsgegevens.

Onderstaand is de proportionaliteitstoets per bron kort beschreven.

Proportionaliteit gegevensbronnen:

1. Afdeling netwerkschijf en project netwerkschijf (G-schijf, O-schijf en P-schijf bij VWS-Kern)
2. Samenwerkingsruimten (Intern en Extern)

Voor deze gegevensbronnen zijn in deze fase nog geen specifieke documenten opgevraagd. Het voorstel is om een overzicht te verstrekken van de mappenstructuur waarna Deloitte aangeeft welke mappen zij nodig achten voor het onderzoek.

Ook voor de samenwerkingsruimten is een overzicht van de bestaande samenwerkingsruimten gevraagd om op basis daarvan te bepalen uit welke samenwerkingsruimten gegevens worden opgevraagd.

Aangezien in deze fase het enkel de mappenstructuur betreft en geen documenten is het onwaarschijnlijk dat er persoonsgegevens worden verstrekt. Mogelijke uitzondering is een mapnaam die een verwijzing naar een persoon betreft. Het uitgeven van dit overzicht is in deze fase proportioneel. De eigenlijke proportionaliteitstoets kan pas uitgevoerd worden zodra Deloitte op basis van de verstrekte mappenstructuur en samenwerkingsruimte aangeeft vanuit welke mappen en samenwerkingsruimten zij gegevens willen ontvangen voor het onderzoek. Een inhoudelijke proportionaliteitstoets is op dat moment vereist vóórdat die opgevraagde gegevens daadwerkelijk worden verstrekt.

Proportionaliteit gegevensbron:

3. Marjolein

Deloitte heeft in de gevoerde gesprekken aangegeven dat de zoekfunctie in Marjolein niet de gewenste resultaten oplevert. De zoekfunctie lijkt beperkt en niet duidelijk is of gerubriceerde documenten worden getoond op basis van de zoektermen.

Marjolein is opgebouwd in een mappenstructuur. Voorstel is om dezelfde werkwijze toe te passen als bij de netwerkschijven en samenwerkingsruimten; het inzichtelijk maken van de mappenstructuur zodat Deloitte aan kan geven vanuit welke mappen zij de documenten willen ontvangen. Zodra dit verzoek is ontvangen kan vervolgens de daadwerkelijke een gerichte proportionaliteitstoets uitgevoerd worden alvorens de documenten ter beschikking worden gesteld.

5.1.2e

Directie Informatiebeleid /
CIO

5.1.2e

Proportionaliteit gegevensbron:

4. E-mailboxen van medewerkers en bewindspersonen

Het voorstel van Deloitte is om de persoonlijke e-mailboxen van de betreffende medewerkers in zijn volledigheid door SSC-ICT veilig te laten stellen voor de periode van 1 januari 2020 en 1 juni 2021 en ter beschikking te stellen aan Deloitte.

Waar in de voorgaande drie toetsen het voornemen lijkt te zijn om te selecteren van relevante informatie is deze schifting hier niet voorzien. Hoewel het zeer waarschijnlijk is dat de persoonlijke e-mailboxen van de betreffende medewerkers relevante informatie bevat is het evenzeer zeer waarschijnlijk dat de e-mailboxen veel groter deel aan informatie bevat die niet relevant is voor het onderzoek. De genoemde periode is dusdanig lang dat de aangenomen moet worden dat in ieder geval een aantal van de betreffende personen voor, naast of na hun taak die relevant is voor het onderzoek ook werkzaamheden heeft verricht die geen verband houden met het onderzoek. Ook het feit dat personen niet in de gelegenheid worden gesteld om de relevante informatie zelf aan te dragen is opmerkelijk. Alleen vanuit deze overwegingen is het overdragen van de gehele e-mailbox van een persoon voor de betreffende periode niet proportioneel voor het uitvoeren van het onderzoek.

Meer specifiek gericht op persoonsgegevens is onderstaande eveneens van belang. Persoonlijke e-mailboxen kunnen een divers scala aan persoonsgegevens bevatten. Van de personen zelf, maar ook van andere personen die al dan niet onder de verantwoordelijkheid van VWS vallen. Voor personen met een leidinggevende functie zijn verslagen van functioneringsgesprekken, (langdurige) ziekteverloop van hun medewerkers en/of integriteitsmeldingen voorbeelden van bijzondere persoonsgegevens die in de mappen zouden kunnen staan. Voor alle betrokken personen zijn wederom functioneringsgesprekken, integriteitsmeldingen, contact met vertrouwenspersonen en/of bedrijfsartsen bijzondere gegevens die in de e-mail boxen kunnen staan.

Het mag duidelijk zijn dat een dergelijke algemene overdracht van e-mailboxen niet aan de orde kan zijn. Er zijn echter wel mogelijkheden om de relevante informatie binnen afzienbare tijd aan te leveren aan Deloitte. Hieronder staat een naar oordeel van VWS afgewogen model voor verstrekking van relevante gegevens

1. Betreffende medewerkers verzoeken om de relevante gegevens vanuit hun e-mailbox en submappen aan te leveren. Dit verzoek kan kracht bijgezet worden door het te versturen vanuit de departementale leiding. Hen tegelijkertijd informeren over het onderzoek en dat hun e-mail box doorzocht wordt kan worden met 'zoek en vind'.
2. Inzetten van 'zoek en vind' met zoekwoorden die relevant zijn voor het onderzoek.
3. Als beschermende maatregel voor de bescherming van persoonsgegevens de betrokken personen de gelegenheid geven om voordat hun e-mailbox wordt doorzocht de voor het onderzoek niet relevante e-mails die persoonlijk of vertrouwelijk zijn uit de zoekresultaten te houden door deze in een map te plaatsen die niet doorzocht wordt door 'zoek en vind'.
4. Als aanvullende maatregel voor de bescherming van persoonsgegevens medewerkers inzage te geven in de uit hun e-mailbox gevonden e-mails te

Datum

26 augustus 2021

5.1.2e

Directie Informatiebeleid /
CIO

5.1.2e

bekijken en e-mails die niet relevant zijn kunnen verwijderen uit de verzamelde gegevens.

5

- 6 De relevante e-mailboxen in het geheel veilig te stellen onder beheer van VWS om zo in een latere fase van het onderzoek mogelijke gerichte vragen vanuit Deloitte naar gegevens die bij medewerkers van VWS op te pakken. Een nader aan te wijzen medewerker van VWS zal betrokken moeten worden bij degelijke verzoeken van Deloitte. Enkel de 5.1.2e van VWS Kern en de 5.1.2e van VWS Kern kunnen opdracht geven aan SSC-ICT om dergelijke gegevens vervolgens op te vragen bij SSC-ICT.

Datum

26 augustus 2021

Proportionaliteit gegevensbron:

5. Persoonlijke Netwerkschijf (H-schijf bij VWS-Kern)

Initieel werd VWS verzocht om de persoonlijke netwerkschijven van de betreffende medewerkers veilig te stellen en over te dragen aan Deloitte voor het onderzoek. Na de gevoerde gesprekken tussen VWS en Deloitte is het verzoek beperkt tot het verzoek aan de betreffende personen om de relevante gegevens aan te leveren. Om het verzoek kracht bij te zetten kan dat verzoek verzonden worden vanuit de departementale leiding.

Verder wordt verzocht om de persoonlijke schijven veilig te stellen om op een later moment, indien nodig in een concreet geval, te onderzoeken.

De persoonlijke schijven van medewerkers van VWS kan allerlei informatie bevatten. Dit loopt van informatie die betrekking heeft op de privé situatie van de personen, foto's, gezondheidsgegevens (al dan niet werk gerelateerd) functioneringsgesprekken, integriteitsmeldingen etc. de verwachting is dat de informatie veelal niet gerelateerd is aan het onderzoek. Integraal overdragen van deze informatie is daarmee überhaupt niet aan de orde.

Het verzoeken van relevante informatie is de voor de hand liggende optie. Het veilig stellen alle gegevens op de persoonlijke schijven van de betrokken medewerkers is een verregaande maatregel. De noodzaak daartoe is niet onderbouwd. Ik acht het mogelijk dat daar arbeidsrechtelijk beperkingen aan verbonden kunnen zijn die meegewogen moeten worden. Ik zal WJZ en de 5.1.2e VWS vragen hierover advies uit te brengen. De adviesvraag zal de vraag omvatten of het aanbieden van een persoonlijke schijf aan een werknemer de werkgever in een voorliggend vraagstuk beperkt om de gegevens op die schijf in zijn geheel veilig te stellen.

Proportionaliteit gegevensbron:

6. Gegevens van mobiele telefoons

In algemene zin is gevraagd om gegevens van mobiele telefoon. Veelgebruikt voorbeeld hierin is de gegevens van whatsapp op de telefoon van betreffende medewerkers. Onduidelijk is welke wijze van verzamelen wordt voorgestaan.

Het is mogelijk dat medewerkers relevante gegevens hebben op hun mobiele telefoon. Dit betekent niet dat iedereen van de betreffende medewerkers relevante gegevens heeft op zijn of haar mobiele telefoon. De voorgestelde werkwijze is om:

5.1.2e

Directie Informatiebeleid /
CIO

5.1.2e

Datum

26 augustus 2021

- Aan de betreffende medewerkers of zij relevante gegevens op hun mobiele telefoon hebben staan. Dit kan whatsapp zijn. Dit kan ook een andere communicatieapp of opslagfunctionaliteit op hun telefoon zijn.
- Als dit het geval is deze gegevens met behulp van SSC-ICT veilig te stellen.
- De betreffende medewerkers vervolgens de gelegenheid te geven om voor het onderzoek niet relevante informatie te verwijderen.
- De overgebleven gegevens vervolgens te verstrekken aan Deloitte.

Proportionaliteit gegevensbron:

7. 3F (financiële systeem)

In 3F staan hoofdzakelijk financiële gegevens. Hier zullen ontegenzeggelijk persoonsgegevens in voorkomen. Het is niet aannemelijk dat dit bijzondere of anderzijds gevoelige persoonsgegevens zullen zijn. Wel is van belang dat enkel gegevens worden verstrekt die zien op het doel van het onderzoek en dat er geen integrale uitdraai van het hele systeem wordt overgedragen.

Bovenop bovenstaande waarborgen zien op het voldoen aan het proportionaliteitsvereiste op het gebied van privacy en daarmee de eerste schifting te maken naar het komen van een selectie die zo dicht mogelijk is gelegen bij het enkel overdragen van voor het onderzoek relevante gegevens. Deze toets is niet de enige toets die plaats moet vinden voordat gegevens overgedragen kunnen worden. Er zijn aanvullende waarborgen nodig die onder ander gelegen zijn op het gebied van security. Uiteraard is de beveiliging vanaf de gegevens overdracht tot aan de vernietiging van de gegevens van groot belang. Ook rijksbrede voorwaarden rondom gerubriceerde informatie kan de gegevensoverdracht beperken. Hiervoor is nader advies nodig van de BVA van VWS.

Verder is van belang om te vermelden dat dit een eerste en zeer algemene proportionaliteitstoets is. Zoals eerder vermeld zal op de eerste drie punten een inhoudelijke proportionaliteitstoets plaats moeten vinden zodra Deloitte heeft aangegeven vanuit welke mappen zij informatie wensen. Een nadere proportionaliteitstoets is eveneens nodig zodra meer specifieke informatie over het onderzoek beschikbaar komt. Een voorbeeld hiervan is de lijst van geselecteerde personen en de prioritering die daarin is aangebracht. Deze lijst is tot op heden niet verstrekt. Hierdoor kan niet bepaald worden op welk niveau de betrokken personen werkzaam zijn en of zij überhaupt nog werkzaam zijn voor VWS. Deze eerste en hoog over proportionaliteitstoets is daarom bedoeld om het gesprek aan te gaan en biedt geen groen licht om persoonsgegevens over te dragen zonder nadere proportionaliteitstoets en zonder een nader advies van de in dit stuk genoemde functionarissen zoals de 5.1.2e en 5.1.2e VWS

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e